

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/58/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118215743
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118215743.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobkyne: S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., Y. 4, zastúpená N.. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66 proti žalovanému: HOME CREDIT Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. Mája 173/11, Trenčín, IČO : 47 234 679, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 20.02.2018, č. k. 11Csp/215/2018-50, pomerom hlasov 2 : 1 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá.

II. Mení sa rozsudok vo výroku o trovách prvoinstančného konania tak, že sa priznáva žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej istiny, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

III. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 100 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

III. Žalovaný n e m á voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania a žalobkyni súd nárok na náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 52 ods. 1,3 a 4 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

3. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.080,13 eura podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z. z., pričom poukázala na predchádzajúci spor vedený na tomto súde pod sp. zn. 24Csp/25/2016, v ktorom ako spotrebiteľka bola úspešná pri podaní žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd prvej inštancie považoval za základný zákonný predpoklad úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa. V predmetnej veci dospel k záveru, že žalovaný ako dodávateľ porušil povinnosť uviesť v zmluve o

spotrebiteľskom úvere, ktorú uzavrel so žalobkyňou, zákonné náležitosti, konkrétne nebol uvedený úrok. Skutočnosť, že v predchádzajúcom rozsudku súd ex offio vyslovil aj neprijateľnú zmluvnú podmienku nezohľadnil pri tomto nároku, nakoľko vo vzťahu k tomuto výroku absentuje zákonný predpoklad v zmysle § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z. z. a to úspešné uplatnenie tohto nároku žalobkyňou. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, tú určil súd prvej inštancie voľnou úvahou. Posudzoval konkrétne skutkové okolnosti, prihliadol na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Dospel k záveru, že žalovaný porušil svoju zákonnú povinnosť uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere aj výšku úroku, no na druhej strane spôsob jeho výpočtu bol zrejmy z úverových podmienok. Žalobkyni v dôsledku tohto porušenia vznikla majetková ujma zaplatením úrokov, na ktoré žalovaný v zmysle zákona nemal nárok. Táto ujma jej však už bola nahradená plnením žalovaného na základe predchádzajúceho rozsudku. Iná ujma žalobkyni nevznikla. Nestotožnil sa s tvrdením žalobkyne o jej psychickej ujme. Žalobkyňa podala ako spotrebiteľka 26 žalôb a žiadneho pojednávania sa v spore 24Csp/25/2016 ani nezúčastnila. Mal za to, že primerané finančné zadosťučinenie nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľov, keďže žalobkyňa podala až 10 žalôb o primerané finančné zadosťučinenie. Vydaním bezdôvodného obohatenia a priznaním finančného zadosťučinenia žalobkyni, čo je v rozpore so zásadou ne bis in idem (nie dvakrát za to isté), by žalovaný žalobkyni zaplatil podstatne viac, ako jej poskytol úver, čo súd považuje za rozporné s princípom spravodlivosti a zásadou dobrých mravov. Po zhodnotení vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie preto považoval za dostatočnú satisfakciu pre žalobkyňu finančné zadosťučinenie vo výške 100 eur a vo zvyšku žalobu zamietol.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP). Rozhodovanie v tomto spore záviselo od úvahy súdu, preto sa vychádza zo záveru, že žalobkyňa bola v spore úspešná, čo znamená, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nevznikol. Zároveň však vzhľadom na okolnosti prípadu opísané v odôvodnení svojho rozsudku a na skutočnosť, že vyhovel len približne 1/10 uplatneného nároku mal za to, že je dôvod na nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalobkyni.

5. Proti tomuto rozsudku vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti podala odvolanie žalobkyňa. Odvolanie podala z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a nesprávne zisteného skutkového stavu veci. Uviedla, že na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v predmetnom konaní nemá žiaden vplyv skutočnosť, že si v ďalších konaniach uplatnila primerané finančné zadosťučinenie v nadväznosti na úspech v inom základnom konaní. Je pravdou, že žalobkyňa je zaťažená desiatkami úverov a že je to jej zlyhanie, ale jej finančná situácia nie je v Slovenskej republike ojedinelá a je v prvom rade zlyhaním štátu a inštitúcií, ktoré majú chrániť zákon. Nie je možné, aby nebankové inštitúcie a banky poskytovali také množstvo úverov na splácanie starších úverov novšími bez akejkoľvek šance sa z tohto úverového kolotoča dostať a s nádejou nebankových subjektov a bánk, že dlhy prejdú na dedičov. Svedčí to o tom, že sa neskúma bonita spotrebiteľa a nepostupuje sa s náležitou odbornou starostlivosťou v zmysle zákona. Zdôraznila, že jedinou podmienkou práva na primerané finančné zadosťučinenie podľa zákona č. 250/2007 Z. z. v platnom znení je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní bez ohľadu na to, aké právo spotrebiteľa bolo porušené. Poukázala na vývoj § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z. z., ktorý v znení účinnom do 09.06.2013, teda nikdy, nevyžadoval ujmu, ale do 09.06.2013 vyžadoval len hrozbu tejto ujmy a od 10.06.2013 zrušil aj túto požiadavku. Týmto vývojom nemohol zákonodarca sledovať taký cieľ, že neexistujúcu požiadavku ujmy a zrušenie požiadavky hrozby ujmu má svojou ochrannou funkciou dodávateľov nahradiť súdne rozhodnutie a ujmu v rozpore so zákonom ako podmienku primeraného finančného zadosťučinenia vyžadovať. Zdôraznila, že súd prvej inštancie nepochopil inštitút primeraného finančného zadosťučinenia, ak uvažoval o všeobecne platnej zásade rímskeho práva nie dvakrát v tej istej veci. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z. z. je vylúčené aplikovať inak, ako práve tak, že ide o dvojitý postih. Podstata tohto zákonného postihu spočíva v nezákonnom konaní dodávateľa, lebo, ak by zákon neporušoval, nemohol byť postihnutý v základnom konaní a nemohlo by nasledovať ani postihnutie vo forme primeraného finančného zadosťučinenia. Považovala posúdenie jej žaloby, vzhľadom na pomer výšky sumy, t. j. 1.180,13 eura, o ktorú sumu sa žalovaný na jej úkor obohatil k sume, ktorú jej priznal súd prvej inštancie za ponižujúce. Zdôraznila, že súd prvej inštancie sa mylí, ak sa mu javí byť inštitút primeraného finančného zadosťučinenia inštitútom na obohacovanie, a to z dôvodu, že má jasno v pojme obohacovanie. Obohatenie spotrebiteľa v danej veci je nielen legálne, ale aj vysoko morálne, ale na také chápanie, je v prvom rade potrebné pochopiť spotrebiteľské právo tak,

ako ho chápe vyspelý svet. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/53/2016, 6Co/104/2017, 7Co/23/2017, 19Co/30/2018, 7Co/49/2018 a 21Co/31/2018. Osobitne žalobkyňa napadla aj výrok o trovách konania. Ako dôvod uviedol, že ak súd prvej inštancie priznal nárok vo výške podľa vlastnej úvahy, teda z tohto pohľadu vo výške 100 % z vlastnej úvahy, tak v takom pomere úspechu a neúspechu mal priznať aj náhradu trov konania, teda v rozsahu 100 %. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

9. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

11. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť nielen funkciu satisfakčnú, ale aj funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a rovnako to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

12. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1.180,13 eura titulom úspešného uplatnenia svojich spotrebiteľských práv v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24Csp/25/2016.

13. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24Csp/25/2016 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému uloženia povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 1.180,13 eura s príslušenstvom. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 26.02.2017, č. k. 24Csp/25/2016-79, vyhovel žalobe žalobkyni a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie o výške 1.180,13 eur s príslušenstvom. Navyše vo výroku II. bez návrhu rozhodol o neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v Hlave 5, § 8 Úverových podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. zo dňa 21.12.2006. Rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 21.08.2018, č. k. 11Co/25/2018-108. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 06.09.2018 a vykonateľnosť dňa 11.09.2018

14. Z odôvodnenia rozsudku zo dňa 26.02.2017, č. k. 24Csp/25/2016-79 je zrejmé, že žalovaný v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuviedol obligatórny údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a poplatkov, čím zaťažil poskytnutý spotrebiteľský úver bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou. Žalovaný dlhodobo pôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov, nepochybne pri uzatváraní kontraktu so žalobkyňou nedodrжал zákonom požadované náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, žalobkyňa sa z tohto titulu voči žalovanému úspešne domohla vydania bezdôvodného obohatenia, preto je potrebné konštatovať, že takéto konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť ujmu žalobkyni. Žalobkyňa má preto právo v dôsledku porušenia jej práv ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj osobitnými predpismi zo strany žalovaného na primerané finančné zadosťučinenie.

15. Žalobkyňa bola, ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojich práv spotrebiteľa, v konaní 24Csp/25/2016 úspešná, bezpochyby právo na zadosťučinenie má, nakoľko tento, nie iný, výklad znenie zákona umožňuje. Základ nároku je daný. Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení. Všeobecnou právnou zásadou vlastnou európskej právnej kultúre je princíp primeranosti, ktorý zvolil zákonodarca aj vo vzťahu k zadosťučineniu, na ktoré má mať nárok spotrebiteľ úspešne sa domáhajúci ochrany svojho práva spotrebiteľa, je preto na súde, ktorý je orgánom s právomocou právnou normu vyložiť a poskytnúť ochranu subjektívnemu právu, vyhodnotiť v konkrétnych súvislostiach primeranosť požiadavky spotrebiteľa.

16. Ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na základe úvahy súdu, ktorý v predmetnej veci svoje myšlienkové pochody náležite odôvodnil aj čo sa týka uvedeného, pričom súd druhej inštancie nemôže bezdôvodne vstúpiť do jeho úvahy. Je však zrejmé, že pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané v prejednávanej veci je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 100 eur a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, ako ujma, ktorá hrozila. Takto priznané finančné zadosťučinenie je určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť, a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie zohľadnil pri určení výšky finančného zadosťučinenia (nie nároku na finančné zadosťučinenie, teda jeho základu) skutočnosť, že žalovaný po právoplatnosti rozsudku zo dňa 26.02.2017, č. k. 24Csp/25/2016-79, sumu bezdôvodného obohatenia žalobkyni v priznanej výške 1.180,13 eura uhradil. Zároveň prihliadol k tvrdeniam žalobkyne o psychickej ujme, ktorá jej mala vzniknúť tým, že sa musela zúčastniť pojednávania, pričom sa podľa vlastného vyjadrenia nerada súdi. Zo spisu sp. zn. 24Csp/25/2016 je však zrejmé, že žalobkyňa sa žiadneho pojednávania v priebehu tohto konania nezúčastnila. Súd prvej inštancie k tomu správne podotkol, že napriek tomu, že žalobkyňa tvrdí, že sa nerada súdi, vystupuje v ďalších 26 spotrebiteľských sporoch, z toho 10-tich o primerané finančné zadosťučinenie. Odvolací súd má za to, že priznaná suma 100 eur s poukazom na konkrétnosti súdnej veci, nielen plne zodpovedá ochrane spotrebiteľa, ale má dostatočnú sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa žalovaný nedopúšťal recidívy.

17. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

18. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobkyne týkajúcej sa výroku o trovách konania, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že v tomto prípade rozhodovanie záviselo od úvahy súdu, a preto bola žalobkyňa úspešná v spore. Avšak súd prvej inštancie na danú vec aplikoval ustanovenie § 257 CSP, nakoľko vzhľadom na okolnosti prípadu dôvody osobitného zreteľa na nepriznanie trov konania úspešnej strane. Odvolací súd konštatuje, že v prípadoch, keď rozhodnutie závisí od úvahy súdu, možno za plný úspech považovať aj rozhodnutie, ktorým bol uznaný základ nároku, ale bola priznaná nižšia suma, ako žalobkyňa žiadala. V takomto prípade má žalobkyňa právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, avšak pri určovaní výšky trov konania sa bude vychádzať z prisúdenej sumy. Z uvedeného dôvodu odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách prvoinstančného konania tak, že priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanému z prisúdenej istiny, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

19. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 257 CSP. Odvolací súd má za to, že ak ide o výkon diskrečnej právomoci súdu (vlastnej úvahy súdu), tak kľúčovou otázkou je otázka, či je tu nárok čo do základu a v tomto smere je odvolacie konanie pokračovaním spravodlivosti, aby sa ustálila a zastabilizovala adekvátna výška ujmy, a preto v odvolacom konaní úspešnej žalovanej strane trovy odvolacieho konania nemôžu byť priznané. Zároveň odvolací súd dodáva, že úspešnému žalovanému v priebehu odvolacieho konania ani žiadne preukázateľne trovy nevznikli.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).